

Kadına Yönelik Şiddete Karşı Resim Projesi

Final Raporu

MaviKalem

soyut sanatlar ve dayanışma derneği

Kadına Yönelik Şiddete Karşı Resim Projesi

• Final Raporu

Uygulayan Kurum: MaviKalem

Destekleyen Kurum: İrlanda Büyükelçiliği

Proje Adı: Kadına Yönelik Şiddete Karşı Resim

Proje Dönemi: Kasım 2022-Aralık 2023

Ambasáid na hÉireann | An Tuirc
Embassy of Ireland | Turkey
İrlanda Büyükelçiliği | Türkiye

Hayata sen de rengini kat!
MaviKalem
sosyal yardımlaşma ve dayanışma derneği

Hayata sen de rengini kat!
MaviKalem
sosyal yardımlaşma ve dayanışma derneği

www.mavikalem.org

mavikalem@mavikalem.org

Facebook: MaviKalemDerneği

Twitter: MaviKalem

Instagram: mavikalemderneği

Youtube: MaviKalemIstanbul

İletişim Bilgileri

Ana Ofis

Adres: Yavuz Sultan Selim Mah.

Cibali Cad. No:31 Fatih/İstanbul

Danışma Hattı: 0850 441 62 84

E-posta: mavikalem@mavikalem.org

Esenyurt Proje Ofisi

Adres: Bağlarçeşme Mah. 1157 Sk.

No:7 Esenyurt/İstanbul

Danışma Hattı: 0850 441 62 84

Adana Temsilciliği

Bey Mah. 16042 Sok. No: 2, Seyhan/

Adana

Hatay Temsilciliği

Derince Mah. Eski Sok. No: 16,

Antakya/Hatay

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Antakya/Hatay

Özet

Kadına Yönelik Şiddete Karşı Resim Projesi; kadına yönelik şiddeti gündemde tutmak, toplumun bu konuda farkındalığını artırmak, kadınlar arası dayanışmayı desteklemek ve kadınların şiddete karşı tepkilerinin resim ile dışavurumuna aracılık etmek amacıyla uygulandı.

Bu doğrultuda 2023 yılının Mart-Ağustos ayları arasında İstanbul, Adana ve Hatay'da kadınlarla resim atölyeleri yapıldı. Bu atölyelerde kadınlar önce şiddeti konuştu, kendi deneyimlerini paylaştı ve ardından hep birlikte şiddete karşı resim yaptı.

Atölyelere katılan 129 kadın tarafından üretilen resimler Kasım ve Aralık aylarında İstanbul ve Adana'da belediyelerle işbirliği yapılarak sergilendi. Projeye yönelik oluşturulan web sayfasında ise dijital sergi sürüyor.

Bu raporda resim atölyelerine de yer verilerek sergi süreci ayrıntılarıyla ele alındı.

1. Resim Atölyeleri

(Mart-Ağustos 2023)

Resim atölyeleri İstanbul, Adana ve Hatay deprem bölgesinde Mart-Ağustos ayları arasında uygulandı. Atölyeler iki bölümden oluştu. İlk bölümünde kadınlar kadına yönelik şiddet üzerine konuştu, duygu ve düşüncelerini paylaştı, kendi şiddet deneyimlerinden söz etti. İkinci bölümde ise kadınlar şiddete karşı duygularını resimlere yansıttı.

Proje boyunca toplam 10 resim atölyesi yapıldı. İstanbul'da Avcılar Belediyesi ile 3 atölye, Esenyurt Belediyesi ile 1 atölye, Büyükşehir Belediyesi Sulukule Mahalle Evi'nde 1 atölye, Adana'da Seyhan Belediyesi ile 1 atölye, Hatay'da Antakya Belediyesi ile 1 atölye, Defne Belediyesi ile 1 atölye ve Serinyol Mahallesi'nde 2 atölye uygulandı.

Bu atölyeleri Ressam-Heykeltıraş Meryem Tomak uyguladı. Atölyelere toplam 129 kadın katıldı.

Atölyelere katılan ve şiddete karşı resim yapan kadınlardan bazıları çizdikleri resimler hakkında şunları ifade etti.

“Resmimde kadınlara yönelik şiddetin sebeplerine değiniyorum. Kötü terbiye ve toplumu sembolize etmek istedim. Çocuklara iyi bir eğitim versek de toplum bunu bozacaktır. Bu nedenle hem verilen terbiyenin doğru, hem de toplumun ahlaklı olması gerekiyor. O yüzden bu iki konuyu birlikte ele aldım. Bu atölyede yaptığım resim düşüncelerimi ifade etmek için iyi bir yol. Bir yerde bu şekilde mesaj veriyorum.” (Adana-Seyhan Belediyesi, 15 Haziran 2023)

"Önce duygularımı ifade edemeyeceğimi sandım. Sonra yavaş yavaş bir şeyler çıktı ortaya. Açıkçası siz beni cesaretlendirdiniz. Resmimde kadın ne kadar engellenirse engellensin içindeki ateşi söndürmemede ısrarcı olduğunu, hem kendine hem de etrafına umut vermeyi sürdürdüğünü anlatmak istedim." **(Adana- Seyhan Belediyesi, 15 Haziran 2023)**

"Bu faaliyet çerçevesinde resim yoluyla kendi duygularımızı dış dünyaya ifade ediyoruz. Resim çizdiğimizde, bir cümle kurduğumuzda sanki içimizdeki sorunlara bir çare bulmuş oluyoruz. Elbette bu fiili bir çözüm değil, ancak artık çözüm bulmamız gerektiğinin bir beyanı niteliğinde. Dolayısıyla içimizdeki sıkıntı ve dertlerimizden kurtulma yollarından biri. Örf, gelenek ve görenekler kadınların hayatlarını yaşayamamasına yol açıyor. Kadınlar hayatın tüm sıkıntılarını içlerinde taşıyorlar. O nedenle resimdeki kadının vücudu şişkin olarak tasvir ettim. Resimdeki

el figürü şiddeti durdurun anlamını taşıyor. Çocuk figürü ise çocuk tacizini sembolize ediyor. Kadın ve çocuklara yönelik sözlü ve fiziki taciz olaylarında toplum ve aile, skandal yaşanmaması için kurbandan susmasını bekliyor. Halbuki bence tacizlerin önüne geçilebilmesi için olayların ifşa edilmesi gerektiğine inanıyorum." **(Adana- Seyhan Belediyesi, 15 Haziran 2023)**

"Biz depremzede kadınlar olarak ruh halimizi anlatmaya çalıştık. Aslında mutlu bir kadın, deniz kenarında ama yukarıda susturulmuş bir kuş var. Bakın ağzı kapalı kuşun. Ve kuşun gözü... Üstümüzde bir göz sürekli bizi gözetliyor. Özgürlüğümüz alınmış bir şekilde... Evlerimiz yıkılmış. Sürekli bahçede oturuyoruz. Umarım bir evimiz olur. Bize böyle destek veren kurumlara teşekkür ederiz. Böylece biraz olsun stres atmış oluyoruz derdimizi anlatıyoruz. İnşallah eski mutluluğumuza kavuşuruz. Umutluyuz." **(Hatay - Defne Belediyesi, 10 Ağustos 2023)**

“Ben ‘özgür ruhlu ol’ yazdım çünkü özgürleştığımız zaman her şeye hayır diyebiliriz diye düşünüyorum.” (*İstanbul – Avcılar Belediyesi, 8 Mart 2023*)

“Ben burada neyi kastettim? Mor bir el çizerek... Şiddet üzerine kadın dayanışmasını...” (*İstanbul – Avcılar Belediyesi, 4 Mayıs 2023*)

“Bütün kadınların söylemek istediklerini söyledik. Bunu resimlerle yaptık. Kadın her şeydir, yaşamdır, çiçektir... Arkadaşlarımla beraber bu çalışmayı yapmak çok keyifliydi. Bütün dünya kadınları adına, ‘kadına şiddete hayır’ diyoruz. Kadınların yüzü gülmeli, asla ağlamamalılar.” (*İstanbul – Avcılar Belediyesi, 11 Mayıs 2023*)

Bizim gibi küçük şehirlerde şiddette uğrayan kadının bunu paylaşması zaman alıyor. Korkuları olur çevresinden olumsuz tepki almaktan. Burada kalabalık aileler aynı mahallede ya da aynı apartmanda yaşıyor. Depremden sonra da çadırlar yan yana kuruldu. Mahremiyetimiz kalmadı. Aslında bu da bir şiddet gözler sürekli üzerimizde “Şimdi daha iyiyiz. İçimizi döktük resimlerle...” (*Hatay – Defne Belediyesi, 10 Ağustos 2023*)

“Mavi Kalem’in Defne Belediyesi’nde bu etkinliği yapması ve katılmamız bizi iyi hissettirdi. Kadına şiddet konusunda ilk başta kadınlar daha fazla bilgilendirilmeli. Özellikle kız çocukları okutulmalı. Erkek baskınlığı ilk çocuk yaşta başlıyor. Erkek ve kız eşittir sonuçta. Kadın olarak çok zor bir yaşam

içindeyiz. Bu etkinlikle yaşadığımız şiddetin ne olduğunu fark ettik, şiddet çeşitlerini öğrendik. Yalnız olmadığımızı hissettik.”
(*Hatay – Defne Belediyesi, 10 Ağustos 2023*)

Depremden sonra çadırda yaşamaya başladık. Akrabalar yan yana karşı karşıya çadırlarda çok zor zamanlar, biz kadınlar ve genç kızlarımız için kendimize ait ayrı yerimiz yok. Erkeklerin psikolojik terapi görmelerini istiyorum. Bu etkinliği yaptığınız için teşekkür ederiz. Unutulmadığımızı hissettik. (*Hatay – Defne Belediyesi, 10 Ağustos 2023*)

“Bakın siyahların üzerini nasıl da renklendiriyorum! Bu renkler ‘yaşamı’ simgeliyor.” Kadınlar tek başlarına şiddete çözüm bulmazlar. Devletin şiddette uğrayan kadını koruyan yasalar çıkarması gerekiyor.”
(*İstanbul – Avcılar Belediyesi, 4 Mayıs 2023*)

“Ben pek resim yapmaktan anlayan biri değilim. Ama renklerle oynayınca yaptığımız

şey en son çok hoşumuza gitti. Genellikle içimizdeki çaresizliği ve öfkeyi yansıtmaya çalıştık.” (*İstanbul – Avcılar Belediyesi, 11 Mayıs 2023*)

“Bu etkinlikte çizdiğim resimde kadın kocasından fiziksel ve psikolojik şiddet görüyor. Şikayet ettiğinde kocası hapse giriyor ve yasalar genelde ceza vermiyor. Şiddetti uygulayan erkeklere devletin güçlü kanunlar çıkarmasını istiyorum. Bence önce şiddeti uygulayan erkekleri psikolojik tedavi göndermeleri zorunlu olmalı. Hapse girmeleri çözüm değil.” (*İstanbul – Büyükşehir Belediyesi Sulukule Mahalle Evi Mayıs 2023*)

Çizdiğim resimde kadınların, genç kızların şiddette uğradığında başvuracakları numaraları yazdığım eller çizdim. Tüm kadınların ve kızların bunları bilmesi önemli diye düşünüyorum. (*İstanbul – Esenyurt Belediyesi Mayıs 2023*)

2. Sergiler ve Dijital Sergi

İstanbul ve Adana'da gerçekleştirilen sergiler ve web sayfasında dijital sergi çalışmalarına raporun bu bölümünde "sergi hazırlıkları", "sergi süreci" ve "sergi sonrası" başlıkları altında yer verildi.

2.1. Sergi hazırlıkları (Kasım 2023)

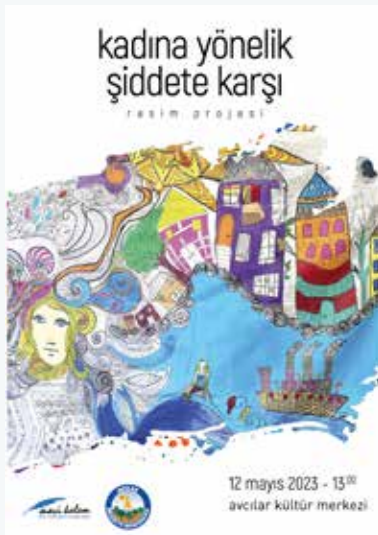
Projeyi tanıtan web sayfasının arayüz tasarımı ve güncelleme işlemleri tamamlandı. Sayfa Türkçe ve İngilizce dillerinde ziyarete açıldı. (Bkz. www.art.mavikalem.org)

Sergi tanıtım kitapçığı hazırlandı ve basıma gönderildi. Kitapçığın dijital kopyasına proje web sayfasında yer verildi. (Bkz. <https://art.mavikalem.org/wp-content/uploads/2023/11/Kadina-Yonelik-Siddet-Resim-Sergisi-Kitapcik.pdf>)

Resim atölyelerinde üretilen 12 büyük boy bez resim dikiş ve ütü gibi işlemlerle sergilenmeye hazır hale getirildi. Atölye sırasında çekilen fotoğraflar da sergilenmek üzere basıma gönderildi.

İstanbul'da Büyükşehir Belediyesi ve Adalar Belediyesi, Adana'da ise Seyhan Belediyesi ile projenin tanıtılması, sergiler için gerekli izinlerin alınması, sergi tarih ve yerlerinin belirlenmesi amacıyla iletişime geçildi.

Sergilerin başlayacağını duyuran bir basın bülteni hazırlandı ve basın mensupları ile paylaşıldı. Böylelikle sergiler ulusal ve yerel gazetelerde/ haber sitelerinde yer aldı. (Bkz. *BasındaBiz*)

Kadına Yönelik Şiddete Karşı Resim Sergileri

2.2.Sergi süreci (Kasım-Aralık 2023)

Projenin ilk sergisi 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde İstanbul'un Adalar Belediyesi işbirliğiyle Büyükada Taş Mektep'te açıldı.

Serginin açılışı Adalar Belediye Başkanı Erdem Gül, İrlanda Büyükelçiliği'nden Konsolos & İkinci Katip David Aşgın Walsh, MaviKalem Yönetim Kurulu Başkanı Filiz Ayla ve resim atölyelerini uygulayan MaviKalem Yönetim Kurulu Üyesi – Ressam/Heykeltıraş Meryem Tomak'ın konuşmalarıyla yapıldı.

2023 yılı boyunca 10 ayrı atölyede 129 kadın tarafından üretilen 12 büyük boy resim ve atölyeler sırasında çekilen fotoğraflar sergilendi. Sergi 25-26 Kasım tarihlerinde iki gün boyunca sürdü.

Projenin ikinci sergisi Adana'da 14 Aralık'ta Seyhan Belediyesi işbirliğiyle Yaşar Kemal Kültür Merkezi'nde açıldı.

Serginin açılışı Seyhan Belediye Başkanı Akif Kemal Akay, İrlanda Büyükelçiliği Misyon Başkan Yardımcısı Ronan Cunniffe, MaviKalem Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Tiraje Zeynep Yüregir ve MaviKalem Yönetim Kurulu Üyesi – Ressam/Heykeltıraş Meryem Tomak'ın konuşmalarıyla yapıldı.

Sergi 14-15 Aralık tarihlerinde iki gün boyunca devam etti.

MaviKalem Yönetim Kurulu Başkanı Filiz Ayla, ve Adalar Belediye Başkanı Erdem Gül, İrlanda Büyükelçiliği Konsolos & İkinci Katip David Aşgın Walsh, MaviKalem Yönetim Kurulu Üyesi – Ressam/Heykeltıraş Meryem Tomak, Hollanda İstanbul Başkonsolosu Arjen Uijterlinde

MaviKalem Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Tiraje Zeynep Yüregir ve Seyhan Belediye Başkanı Akif Kemal Akay, İrlanda Büyükelçiliği Misyon Başkan Yardımcısı Ronan Cuniffe, MaviKalem Yönetim Kurulu Üyesi – Ressam/Heykeltıraş Meryem Tomak, İrlanda Büyükelçiliği Ofis Müdürü

Filiz Ayla MaviKalem Yönetim Kurulu Başkanı (solda) / MaviKalem Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Tiraje Zeynep Yüregir (ortada) / David Aşgın Walsh-İrlanda Büyükelçiliği Konsolos & İkinci Katip (sağda)

Seyhan Belediyesi işbirliğiyle Yaşar Kemal Kültür Merkezi -Adana

2.3. Sergi sonrası (Aralık 2023)

Proje kapsamında yapılan sergilerin başladığını duyuran haberler kurumsal web sitesi ve proje web sayfasında paylaşıldı. (Bkz. [İstanbul] mavikalem.org ve art.mavikalem.org, [Adana] art.mavikalem.org)

Sergilerin açılışına ilişkin sosyal medya paylaşımları yapıldı. (Bkz. [İstanbul] Instagram, Facebook, X ve [Adana] Instagram, Facebook, X)

Açılış konuşmalarının da yer aldığı bir sergi tanıtım videosu kurumsal YouTube hesabından paylaşıldı. (Bkz. YouTube)

Şiddete karşı kadınlar tarafından üretilen resimlerden birkaçına sosyal medyada ayrıca yer verildi. (Bkz. Instagram, Facebook, X)

Sergilerin açılışı belediyeler ve ilişkili kurumların sosyal medya hesaplarından da paylaşıldı. (Bkz. Instagram, Facebook, X)

Sergilerin başladığına dair bir basın bülteni hazırlandı ve basın mensupları ile paylaşıldı. Sergi açılışları ulusal ve yerel gazeteler/ haber sitelerinde yer aldı. Projenin web sayfasında "basında biz" adlı bir bölüm oluşturularak medyada yer alan haberlere yer verildi. (Bkz. BasındaBiz)

3. Karşılaşılan zorluklar ve çözümleri

Türkiye’de yaşanan depremler:

Türkiye’de 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler, insani yardım alanında çalışan pek çok kurum gibi MaviKalem’in de çalışmalarını etkiledi. Depremler 11 ilde büyük bir yıkıma ve can kaybına neden oldu. Resmi açıklamalara göre 53 bin 537 kişi öldü, 107 bin 213 kişi de yaralandı. Depremden en çok etkilenen illerden biri Hatay’dı.

MaviKalem depremden hemen sonra Hatay’a giderek burada yardım çalışmalarının bir parçası oldu. İstanbul’dan deprem bölgesine gönderilen çalışanlardan biri de bu bölgede doğup büyüyen, kültürü tanıyan ve aynı zamanda Şiddete Karşı Resim atölyelerinin uygulayıcısı olan Meryem Tomak’tı. Kendisi bir yandan deprem bölgesindeki çalışmaları koordine ederken, bir yandan resim atölyelerini ve sergileri yürüttü. Şehirler arasında mekik dokudu. Sayıca küçük denilebilecek ekiplerle büyük ve etkili işler çıkarmak için çabaladılar.

Depremden sonra yardım çalışmalarına yalnızca bu alanda çalışan kuruluşlar değil belediyeler de katıldı. Dolayısıyla önceden resim atölyeleri hakkında görüşme yapılan belediyeler ile planlanan tarihlerde atölyeler uygulanamadı. Ayrıca depremden sonra Hatay’da belediye mekanları da yıkıldığı için atölyeler için yer bulmakta zorluk yaşandı.

Türkiye Genel Seçimleri:

2023 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekiliği Genel Seçimleri belediyelerle işbirliği yapmayı zorlaştıran bir başka konuydu. Seçim çalışmalarına odaklanan belediyeler ile atölyelerin uygulanacağı yerler ve tarihler hakkında planlama yapmak, iletişim kurmak oldukça zorlaştı.

Çözüm yolları:

Tüm bu zorluklarla birlikte önceden hedeflenen atölye ve sergi yerleri ile tarihlerinde değişiklikler yapıldı. Tarihler ileri çekilirken, atölyeler depremden en çok zarar gören illere genişledi. Resim atölyelerine İstanbul’un dışında Hatay ve Adana’da depremden etkilenen kadınlar da dahil edildi. Resim sergileri ise yıl sonuna doğru İstanbul ve Adana’da yapılabilirdi. Yeni yılda ek çalışmalar ile projenin görünürlüğü sürdürülmeye devam edildi. Ayrıca bu sergilere Hatay ve Ankara gibi farklı illerde devam etmeyi planlıyoruz..

4. Ek Çalışmalar

(Ocak-Mart 2024)

Kurumsal yılbaşı/yeni yıl kartında resim atölyelerinde kadınların resim yaptığı sırada çekilen bir fotoğraf kullanıldı ve buna yönelik bir metin oluşturuldu. (Bkz. *Instagram, Facebook, X*)

Proje ve projenin web sayfasında yapılan dijital sergiyi tanıtan bir haber, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde yayınlanan ve MaviKalem'in kadınlara yönelik çalışmalarını konu alan e-bültende yer aldı. (Bkz. *e-bülten*)

Projenin web sayfası sözü edilen e-bültenin yanı sıra kurumsal sosyal medya hesaplarından da Mart ayında ayrıca hatırlatıldı. (Bkz. *Instagram, Facebook, X*)

HER SEYE
BİR UMUDU VA
KADINI

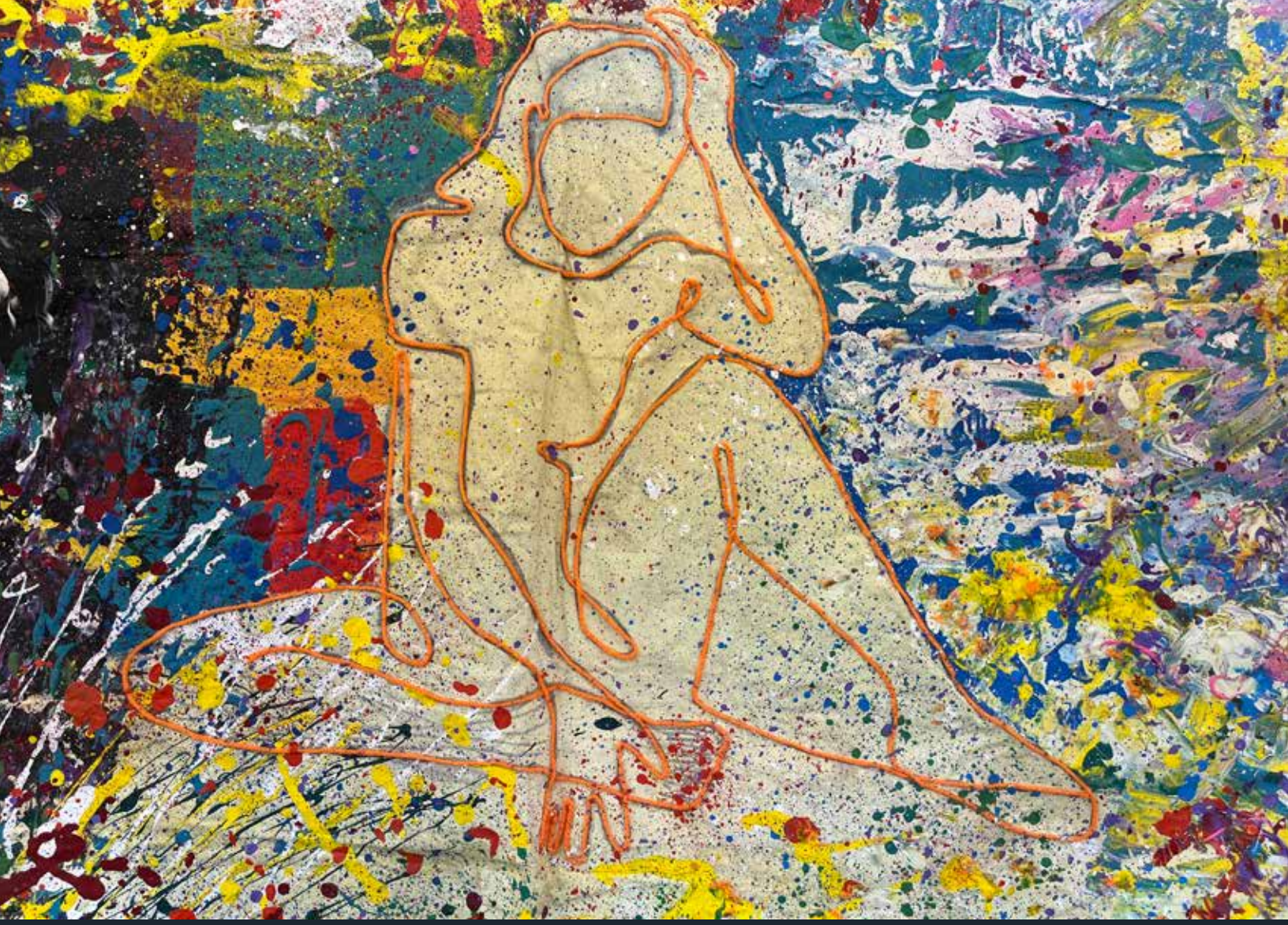

RAĞMEN
AR OLAN
LAR

Hayata sen de rengini kat!

MaviKalem

sosyal yardımlaşma ve dayanışma derneği

Hayata sen de rengini kat!

MaviKalem

sosyal yardımlaşma ve dayanışma derneği

Adres: Yavuz Sultan Selim Mah. Cibali Cad. No:31 Fatih / İstanbul
[+90] 212 635 3835 | www.mavikalem.org | mavikalem@mavikalem.org